

07/12/2015

T.C.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih 8.12.2015
Sayı 114

1014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda yer alan soruların İçişleri Bakanı Sayın Efkân ALA tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Didem ENGİN

CHP İstanbul Milletvekili

Cemevleri Alevi toplumunun ibadetlerini yerine getirdikleri merkezlerdir. Ulusal ve uluslararası yargı kararlarına rağmen ülkemizde bugüne kadar cemevlerinin ibadethane statüsünde kabul edilmemiş olması sebebiyle, cemevleri devlet desteklerinden mahrum bir şekilde Alevi yurttaşlarımızın bireysel çabalarıyla ayakta durabilmektedir. AKP hükümetlerinin iktidara geldikleri günden bugüne Alevi toplumunun hak taleplerine yönelik olarak tutumları yüzeysel bir iyi niyet temennisinden öteye geçmemiş, cemevlerinin hukuki statüsüyle ilgili somut bir adım atılmamıştır.

Bilindiği üzere, 2006 yılında Cumhuriyetçi Eğitim ve Kültür Merkezi (Cem) Vakfı'na bağlı olan Yenibosna Merkez Cemevi, cemevinin Alevi toplumu için bir ibadethane olduğu ve ibadethanelerin elektrik faturası bedellerinin Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından yönetilmekte olan fondan ödendiği gerekçesiyle, elektrik faturası ödemesinden muafiyet talep etmiştir. Beyoğlu Asliye Hukuk Mahkemesi, 27 Mayıs 2008 tarihli kararı ile vakfın talebini reddetmiştir. Karar Yargıtay nezdinde temyiz edilmiş ve davacı vakıf tarafından yapılan kararın düzeltilmesi başvurusu da reddedilmiştir. Bu karar üzerine, 32908/10 müracaat numarası ile Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM)'ne başvuran Cem Vakfı'nın talebi doğrultusunda 2 Aralık 2014 tarihinde oy birliği ile karar alınmıştır. Bu karar sonucunda Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) düşünce, din ve vicdan özgürlüğünü güvence altına alan 9. Maddesi ve ayrımcılık yasağını düzenleyen 14. Maddesi'nin ihlal edildiğine hükmedilmiştir. Mahkeme özellikle, objektif ve makul bir sebep bulunmaksızın davacı vakfın

ayırımı bir uygulamaya maruz kaldığını ve Türk hukukuna uygun olarak ibadethaneler için elektrik faturası ödenmemesi muafiyetinin tanınması sisteminin din üzerinden ayrımcılığa sebep olduğunu tespit etmiştir. Yürürlükteki uygulamaların eşit yurttaşlık hakkının ihlali anlamına geldiği bu uluslararası karar ile bir kez daha vurgulanmıştır.

Yargıtay 3. Hukuk Dairesi de yine Cem Vakfı'nın taraf olduğu 2014/11238 Esas Numaralı dava sonucunda, AİHM'in kararını dayanak göstererek, uluslararası hukuka ve Anayasa'nın özüne uygun şekilde davranmış ve 17 Ağustos 2015 tarihinde cemevlerinin ibadethane statüsüne yönelik karar vermiştir. Verilen kararın temel dayanakları arasında usulüne göre yürürlüğe konmuş temel hak ve özgürlüklere dair uluslararası sözleşmelerin ulusal yasalara olan üstünlüğünü düzenleyen Anayasamızın 90. Maddesi'nin son fıkrası ve eşitlik ilkesini düzenleyen 10. Maddesi gösterilmiştir. İlgili kararların ardından çoğunluğu CHP'li olan bazı belediyelerce cemevlerinin ibadethane olarak kabul edilmesi ve bakım, onarım, elektrik ve su giderlerinin diğer ibadethanelerde olduğu gibi belediyelerce karşılanmasına ilişkin kararlar alınmaya başlamıştır. Ancak örneğin, Maltepe Belediye Meclisi'nin ilgili kararının Maltepe Kaymakamı tarafından iptal istemiyle yargıya taşınması bu konunun ciddiyet ve ivedilikle ele alınarak ülke genelindeki tüm yerel yönetimleri bağlayıcı, uluslararası hukuk ve sözleşmelere uygun şekilde düzenlenmesi gereğini bir kez daha ortaya koymuştur. Bu çerçevede;

1. AİHM kararı açık şekilde cemevlerinin ibadethane statüsünü vurguladığı halde, cemevlerinin ibadethane statüsünün kabulü ve bakım, onarım, elektrik ve su giderlerinin diğer ibadethanelerde olduğu gibi belediyelerce karşılanması konusunda belediye meclislerinin karar almasını beklemek, hukukun üstünlüğü ilkesini zedelediği gibi, eşit yurttaşlık hakkının ihlalinin de devam etmesine sebep olmaktadır. Bu sebeple, cemevlerinin bakım, onarım, elektrik ve su giderlerinin diğer ibadethanelerde olduğu gibi belediyelerce karşılanması konusunda ülke genelindeki tüm belediyeleri kapsayacak şekilde bir düzenleme, AİHM'in 2 Aralık 2014 tarihli kararından bugüne kadar geçen 1 yıllık süre zarfında neden halen yapılmamıştır? Ne zaman somut adım atılacaktır?

2. Uluslararası ve ulusal yargı kararlarına uygun şekilde, cemevlerinin ibadethane statüsünü kabul edip bakım, onarım, elektrik ve su giderlerinin diğer ibadethanelerde olduğu gibi belediyelerce karşılanmasına ilişkin karar alan belediyeler hangileridir?

3. AİHM ve Yargıtay'ın ilgili kararlarının ülke genelindeki Belediyelerce bilinirliğinin sağlanması ve belediyelerin hizmet sunumlarını bu kararlara uygun şekilde düzenleyebilmeleri için ne tür çalışmalar yapılmıştır?

4. Kaymakam, vali ve bürokratlarımızın AİHM'in ilgili kararı ve AİHS'in ilgili maddeleri konusunda bilgi sahibi olabilmeleri ve dolayısıyla hukukun üstünlüğüne uygun uygulamalarda bulunmaları için herhangi bir bilgilendirme çalışması yapılması düşünülmekte midir?